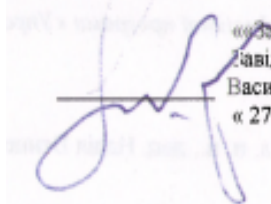

БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту та адміністрування

«Заверджую»
Завідувач кафедри
Василь КРИЖКО
« 27 » серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕОРІЇ ТА ПАРАДИГМИ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Спеціальність

011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма

«Управління закладом освіти»

Факультет

гуманітарно-економічний

Бердянськ, 2021

Робоча програма «Педагогічні теорії та парадигми освітніх систем» для здобувачів другого рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійної програми «Управління закладом освіти»

Розробник: Ольга СТАРОКОЖКО к.п.н., доц.

Робочу програму схвалено на засідання кафедри менеджменту та адміністрування від « 27» серпня 2021 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри

Василь КРИЖКО

Гарант освітньо-професійної програми

Василь КРИЖКО

© БДПУ, 2021 рік

© Старокожко, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 6	Галузь знань: 01Освіта/Педагогіка	обов'язкова	
	Спеціальність 011Освітні, педагогічні науки		
Змістових модулів –3	Освітньо-професійна програма: Управління закладом освіти	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 180		2021-2022	2021-2022
Мова викладання - українська		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		132 год.	168 год.
		Індивідуальні завдання:	
		-	-
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 48:132(27%:73%)

для заочної форми навчання – 12:168 (7%:93%)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Педагогічні теорії та парадигми освітніх систем» є ознайомлення здобувачів другого рівня вищої освіти з історіографією та континуумом модернізації і реформування вищої освіти, напрямками її подальшої трансформації; основними педагогічними теоріями та парадигмами освітніх систем, їх характеристикою.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Педагогічні теорії та парадигми освітніх систем»: є формування готовності до педагогічно доцільної партнерської міжособистісної взаємодії, здійснення ділової комунікації, формування вміння зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію; розвиток знань на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методології відповідних досліджень; розвиток вміння організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1.	Загальні	ЗК5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	РН1 Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень. РН3.Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.
2.	Спеціальні (фахові)	СК3.Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти. СК6.Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності. СК7.Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.	РН5.Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

2. Програма початкової дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості інноваційних освітніх систем

Тема 1. Інноваційність як ознака сучасності.

Сутність поняття «новація», «інновація». Класифікація нововведень. Нормативні документи щодо здійснення інноваційної діяльності навчальному закладі. Алгоритм управління процесом впровадження інновацій у навчальний заклад. Роль керівництва закладу освіти в підготовці до інноваційної діяльності

Тема 2. Сутність та особливості інноваційного навчального закладу.

Інноваційний потенціал навчального закладу. Типи інноваційних освітніх систем. Інноваційна діяльність керівника навчального закладу. Алгоритм управління процесом впровадження інновацій у навчальний заклад.

Тема 3. Інноваційні освітні системи в Україні.

Модель «Крок за кроком», Авторська модель М.П. Гузика, Освітня система «Азімут», рекреаційна модель, Освітня модель «Довкілля», Модель «Росток».

Змістовий модуль 2. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері освіти

Тема 4. Історіографічний континуум парадигм функціонування та управління вищої освіти України.

Історичний розвиток поняття парадигма. Педагогічні цивілізації та їх парадигми. Міжпарадигмальна рефлексія. Поліпарадигмальний підхід в сучасній освіті. Світові проблеми у галузі освіти. Інтеграція України у Європейський простір вищої освіти. Історичний розвиток поняття парадигма. Провідні ідеї сучасної парадигми вищої педагогічної освіти. Сучасні пріоритетні освітні парадигми.

Тема 5. Поява та зміцнення поняття «парадигма» у педагогічному дискурсі у 90-х рр. ХХ ст.

Парадигмальний підхід у роботах М. Алексєєва, Ш.Амонашвілі, О. Асмолова та Н. Бордовської. Основні концептуальні підходи щодо розвитку освітнього процесу вчених-дослідників А. Валицької, Б.Гершунського, Г. Корнетова та В. Кумаріна. Поняття «парадигма» та основні моделі розвитку освіти у працях О. Моревої, Ф. Михайлова, В. Турченка та Є. Ямбурга.

Тема 6. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері вітчизняної освіти.

Методологічний аналіз: світ, суспільство, освіта. Освіта як соціокультурний феномен. Типи суспільств, домінуючі педагогічні методології та відповідні освітні парадигми. Поняття парадигми: метафізичне та сучасне тлумачення (Т. Кун). Основні підходи до типологізації освітніх парадигм: історико-філософський, історико-педагогічний, процесуальний. Класична (Я. А. Коменський, Й. Песталоцці, Ф. Дистервег, Й. Герbart) та посткласична (нова) парадигма освіти. Некласичні інтенції у функціонуванні класичної парадигми освіти.

Соціокультурні та антропологічні передумови становлення нової освітньої парадигми. Поліпарадигмальність сучасного освітнього простору. Онтологічні засади нової освітньої парадигми: гуманістичні орієнтації; проєктивний характер освіти, міждисциплінарність освіти; інтеграція освіти, науки та етики; діалогові форми в освітньому процесі.

Тема 7. Професійно-орієнтована та компетентнісна парадигма освіти.

Особистісно-орієнтований підхід в освіті. Концептуальні основи особистісно-орієнтованої освіти. Професійно-орієнтована парадигма. Сучасний професіоналізм: від спеціаліста до компетентного фахівця. «Інформаційна культура» сучасного фахівця: перманентна потреба в знаннях, відбір потрібного знання, ефективний пошук знань, уміння застосування знань у професійній діяльності та в житті в цілому.

Характеристика сучасного компетентного фахівця: володіння основами методологічного мислення, уміння трансформувати свою діяльність та мислення в предмет

рефлексії, розуміння культурно-історичного контексту своєї діяльності. Значення гуманітарної освіти у процесі підготовки фахівця-професіонала.

Сучасна парадигма вищої освіти: від знань, умінь та навичок до компетентностей. Компетентність як уміння мобілізувати в конкретній ситуації знання та досвід (Ж.-Ф. Пере). Значення компетентнісного підходу в подоланні розриву між освітою та сучасними вимогами життя. Види компетентностей та компетенцій. Основні законодавчі документи (ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, ОЕСР), що визначають та регулюють освітню політику на засадах компетентнісного підходу.

Тема 8. Рефлексивна парадигма освіти України.

Становлення та розвиток рефлексивної парадигми в системі освіти. Рефлексивна парадигма процесу підготовки майбутнього керівника закладу освіти.

Тема 9. Генеза та становлення провідницької парадигми управління національною освітою.

Філософська синтеза провідницької парадигми в освіті. Визначення провідництва. Лінгвістичні реалії проводу. Риси провідника. Провідники змін. «Родові зв'язки «провідництва», «наукової організації праці» і «передового досвіду». Менеджмент освіти і провідництво. Провідництво і просвітництво. Провідник чи лідер. Формати провідництва. Методологування провідництва. Методологічне мислення провідництва. Ірраціональне в провідництві. Жертовність провідництва.

Тема 10. Теоретико-методологічні засади синергетичної парадигми освіти. Синергетична парадигма глобального розвитку. Становлення та розвиток синергетичної парадигми в системі освіти.

Тема 11. Становлення та розвиток аксіологічної парадигми освіти.

Аксіологізація освіти в контексті становлення інформаційного суспільства: «Вчитися, щоб бути» (ЮНЕСКО), «Від освіти на все життя до освіти протягом всього життя». Основні чинники аксіологізації сучасної освіти: формування гуманістичної освітньої парадигми, мультикультуралізм в освіті, екранна культура.

Ідеал виховання відповідно до аксіологічних вимірів сучасної освіти: ціннісно-консервативна парадигма (Т. Браммельд, К. Роджерс); ціннісно-емансипативна парадигма (представники критичної теорії Франкфуртської школи); ціннісно-комунікативна парадигма (К.-О. Апель, Ю. Габермас, О. Больнов).

Сучасні підходи до впровадження цінностей у освітній процес: «знаннявий» (Р. Берроу, У. Кей, Б. Шугерман); «оволодіння логікою моралі» (А. Брендт, П. Херст, А. Харріс); «ціннісно-орієнтованого плану» (Дж. Брунер, Дж. Барнет, Л. Рат); «міжпоколінний» (Т. Баффорд, К. Еган, Д. Стайк).

Рефлексія цінностей в сучасній освіті: ті, на які орієнтується система освіти; ті, що формуються в освітньому процесі. Праксеологічні виміри включення цінностей до сучасної освіти: гуманітаризація освіти, конструктивна інтеріоризація знань, діалогові форми взаємодії в освітньому процесі. Способи трансляції світоглядних цінностей у педагогічну практику: абстрактно-нормативний, етико-дискурсивний.

Змістовий модуль 3. Сучасні технології в освіті

Тема 12. Сучасні технології в освіті

Плюралізм сучасних освітніх технологій: традиційні, діалогові, комп'ютерні, ігрові. Індивідуалізація освіти як інтегральна стратегія сучасної освітньої діяльності. Особистісно-орієнтований підхід у контексті гуманізації освіти. Екзистенційний характер сучасної освіти. Проективна освіта.

Традиційне навчання: трансактуальні смисли та трансформація в контексті освітніх потреб сучасної людини. Необхідність подолання «прихованого навчального плану». Діалогове навчання як втілення суб'єкт-суб'єктного підходу в навчальному процесі. Освітній процес як особливе людинотворче та культуротворче комунікативне середовище.

Комп'ютерне навчання та його провідні форми. Електронна (бімодальна) освіта як відповідь на виклики інформаційної епохи. Дистанційна освіта у контексті демократизації освіти та реалізації концепції безперервної освіти. Освіта в контексті «іконічного перевороту».

Загальна характеристика інформаційних технологій навчання. Особливості технологій дистанційного навчання.

Перформативне навчання. Навчання у формі «гри». Мультимодальність як сучасна освітня перспектива.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Особливості інноваційних освітніх систем												
Тема 1. Інноваційність як ознака сучасності.	15	2	2	-	-	11	15	2	2	-	-	11
Тема 2. Сутність та особливості інноваційного навчального закладу.	15	2	2	-	-	11	15	2	-	-	-	13
Тема 3. Інноваційні освітні системи в Україні.	15	2	2	-	-	11	15	-	2	-	-	13
Разом за змістовим модулем 1	45	6	6	-	-	33	45	4	4	-	-	37
Змістовий модуль 2. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері освіти												
Тема 4. Історіографічний континуум парадигм функціонування та управління вищої освіти України.	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 5. Поява та зміцнення поняття «парадигма» у педагогічному дискурсі у 90-х рр. ХХст.	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері вітчизняної освіти.	15	2	2	-	-	11	15	2	-	-	-	13
Тема 7. Професійно-орієнтована та компетентнісна парадигми освіти.	15	2	2	-	-	11	15	2	-	-	-	13
Тема 8. Рефлексивна парадигма освіти України.	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 9. Генеза та становлення провідницької парадигми управління національною освітою.	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 10. Теоретико-методологічні засади	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15

синергетичної парадигми освіти.												
Тема 11. Становлення та розвиток аксіологічної парадигми освіти.	15	2	2	-	-	11	15	-	-			15
Разом за змістовим модулем 3	120	16	16			88	120	4	-	-	-	116
Змістовий модуль 3. Сучасні технології в освіті												
Тема 12. Сучасні технології в освіті	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Усього годин	180	24	24	-	-	132	180	8	4	-	-	168

4. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1.	Тема 1. Інноваційність як ознака сучасності.	2	2
2.	Тема 2. Сутність та особливості інноваційного навчального закладу.	2	-
3.	Тема3. Інноваційні освітні системи в Україні.	2	2
4.	Тема 4. Історіографічний континуум парадигм функціонування та управління вищої освіти України	2	-
5.	Тема 5. Поява та зміцнення поняття «парадигма» у педагогічному дискурсі у 90-х рр. XX ст.	2	-
6.	Тема 6. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері освіти	2	2
7.	Тема 7. Професійно-орієнтована та компетентнісна парадигма освіти	2	2
8.	Тема 8. Рефлексивна парадигма освіти України	2	-
9.	Тема 9. Генеза та становлення провідницької парадигми управління національною освітою	2	-
10.	Тема 10. Теоретико-методологічні засади синергетичної парадигми освіти.	2	-
11.	Тема 11. Становлення та розвиток аксіологічної парадигми освіти.	2	-
12.	Тема 12. Сучасні технології в освіті.	2	-
	Разом:	24	8

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1.	Тема 1. Інноваційність як ознака сучасності.	2	2
2.	Тема 2. Сутність та особливості інноваційного навчального закладу.	2	2
3.	Тема3. Інноваційні освітні системи в Україні.	2	-
4.	Тема 4. Історіографічний континуум парадигм функціонування та управління вищої освіти України	2	-
5.	Тема 5. Поява та зміцнення поняття «парадигма» у педагогічному дискурсі у 90-х рр. XX ст.	2	-

6.	Тема 6. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері освіти	2	-
7.	Тема 7. Професійно-орієнтована та компетентнісна парадигма освіти	2	-
8.	Тема 8. Рефлексивна парадигма освіти України	2	-
9.	Тема 9. Генеза та становлення провідницької парадигми управління національною освітою	2	-
10.	Тема 10. Теоретико-методологічні засади синергетичної парадигми освіти.	2	-
11.	Тема 11. Становлення та розвиток аксіологічної парадигми освіти.	2	-
12.	Тема 12. Сучасні технології в освіті.	2	-
	Разом:	24	4

* Зміст практичних (семінарських) занять розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/в	з/в
1.	Тема 1. Інноваційність як ознака сучасності.	11	11
2.	Тема 2. Сутність та особливості інноваційного навчального закладу.	11	13
3.	Тема 3. Інноваційні освітні системи в Україні.	11	13
4.	Тема 4. Історіографічний континуум парадигм функціонування та управління вищої освіти України	11	15
5.	Тема 5. Поява та зміцнення поняття «парадигма» у педагогічному дискурсі у 90-х рр. XX ст.	11	15
6.	Тема 6. Парадигмальне осмислення соціокультурної ситуації у сфері освіти	11	13
7.	Тема 7. Професійно-орієнтована та компетентнісна парадигма освіти	11	13
8.	Тема 8. Рефлексивна парадигма освіти України	11	15
9.	Тема 9. Генеза та становлення провідницької парадигми управління національною освітою	11	15
10.	Тема 10. Теоретико-методологічні засади синергетичної парадигми освіти.	11	15
11.	Тема 11. Становлення та розвиток аксіологічної парадигми освіти.	11	15
12.	Тема 12. Сучасні технології в освіті.	11	15
	Разом:	132	168

* Зміст самостійної роботи розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)

7. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари, бесіда; наочні (презентації); практичні: (аналіз фрагментів лекцій викладачів); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи активного навчання (робота в малих групах); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю).

8. Методи контролю

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль. Перевірка та оцінювання знань студентів здійснюється в наступних формах: 1. Оцінювання знань студента під час семінарських занять. 2. Оцінка рівня виконання самостійного завдання. 3.

Проведення іспиту. Оцінювання знань під час семінарських занять має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача другого рівня вищої освіти до виконання конкретної роботи та регулюється «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у БДПУ» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/Kryterii_ocin_2020.pdf). Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів під час семінарських занять: 4 бали - (Т1-Т.10) та 5 балів (Т.11, Т.12) – за письмові та усні відповіді. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують: до 3 балів– за складання конспектів лекцій з питань, винесених на самостійне опрацювання здобувачами. Таким чином, за відповіді на семінарських заняттях здобувачі максимально можуть отримати 24 балів, за складання конспектів питань, винесених на самостійне вивчення, - до 36 балів; Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; 4) уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій; 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім п'ятьом зазначеним критеріям. При оцінюванні завдань для самостійної роботи увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу).

Всі отримані бали згідно з Методикою переведення показників успішності знань здобувачів вищої освіти перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі другого рівня вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	Змістовий модуль 6	Змістовий модуль 7	Змістовий модуль 8	Змістовий модуль 9	Змістовий модуль 10	Змістовий модуль 11	Змістовий модуль 12	50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5		

T1, T2 ... - теми змістових модулів

	Кількість балів					Разом
	Лекція	Практ. робота	Лаб. робота	Сам. робота		
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1.						
Тема 1		0-2		0-2		0-4
Тема 2		0-2		0-2		0-4
Тема 3		0-2		0-2		0-4
Разом за змістовим модулем 1		0-6		0-6		0-12
Змістовий модуль 2.						
Тема 4.		0-2		0-2		0-4

Тема 5		0-2		0-2		0-4
Тема 6		0-2		0-2		0-4
Тема 7		0-2		0-2		0-4
Тема 8		0-2		0-2		0-4
Тема 9		0-2		0-2		0-4
Тема 10		0-2		0-2		0-4
Тема 11		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовим модулем 2		0-16		0-17		0-33
Змістовий модуль 3.						
Тема 12		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовим модулем 3		0-2		0-3		0-5
Разом за змістовні модулі		0-24		0-26		0-50
Екзамен						0-50
Всього						0-100

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення*

*повний комплект методичного забезпечення розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>)

1. Навчальна програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Силабус навчальної дисципліни.
4. Завдання та методичні вказівки до семінарських занять (повний текст розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>) .
5. Завдання для самостійної роботи (повний текст розміщено в системі MOODLE (<https://edu.bdpu.org>).
6. Рекомендована література.
7. Інформаційні ресурси.
8. Питання для самоперевірки.
9. Питання для підсумкового контролю.

11. Рекомендована література

Базова

1. Богданов І. Генеза провідництва в освіті: Колективна монографія. К.: Освіта України, 2020. 478 с.
2. Жигір В.І. Методологічні засади професійної освіти : [навчальний посібник] . Бердянськ : БДПУ, 2017. 143 с.
3. Коберник О. М.; Андрощук І. П., Андрощук І. В., Бербец В. В., Бялик О. В. Теорія та методика навчання технологій : навчальний посібник. Умань : ПП Жовтий О. О, 2016. 474 с.
4. Коберник. О.М. Креативні технології навчання : навчальний посібник. Умань : Візаві, 2016. 272 с.
5. Крижко В. В. Управління освітою: рефлексивний підхід : колективна монографія. Бердянськ : Видавець Ткачук О. В, 2016. 608 с.
6. Крижко В. Менеджмент в освіті : підручник. К. : Освіта України, 2020. 438 с.
7. Мариновська О.Я. Педагогічна інноватика і менеджмент інновацій : навч.метод. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2019. 504 с.
8. Ортинський, В.Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів ВНЗ. К. : Центр учбової літератури, 2016. 472 с.
9. Фізеші, О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: навчальний посібник для студентів педагогічних спеціальностей. К. : Кондор, 2016. 390 с.
10. Харченко Н. В. Квести для управлінців. К. : Шкільний світ, 2017. 178с.

Допоміжна

1. Вакарчук І. Мета реформ у вищій школі – якість і доступність освіти. Доповідь на розширеній підсумковій колегії Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.business-college.com.ua/Document/mon.doc>.
2. Вознюк О.В. Педагогічна синергетика: генеза, теорія і практика : монографія. Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2012. 708 с.
11. Гулай О. І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти. *Педагогічні науки*. 2009. № 4. С. 45–51.
12. Дичківська, І.М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. К. : Академвидав, 2015. 304 с.
13. Додонов Р.О., Мозговий Л.І Філософія, логіка, філософія освіти. Кредитно-модульний курс : навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2014. 512 с.
3. Кремень В. Г. Синергетика і освіта : монографія. – К.: Ін-т обдарованої дитини, 2014. 348 с.
14. Крижко В. В. Антологія аксіологічної парадигми освіти : Навч. Посібник. К. : Освіта України, 2005. 440 с.
4. Протасова Н. Г., Луговий В. І., Молчанова Ю. О. Реформування освіти в Україні: державно-управлінський аспект : навч.-наук. вид. К. ; Львів : НАДУ, 2012. 456 с.
5. Крижко В., Елькін М., Стакожко О., Тільчарова К. Вища освіта та Європейський освітній простір. Навчальний посібник. Бердянськ, Видавець Ткачук О.В., 2015. 448 с.
6. Старокожко О., Немченко С., Голік О. Управління освітою: рефлексивний підхід : Колективна монографія. Бердянськ, Видавець Ткачук О. В., 2016. 419 с.
7. Старокожко О. М. Дескриптивний континуум структури аксіологічної парадигми управління освітою. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка;

Інститут педагогіки НАПН України [гол.ред. Лабунець В.М.]. Вип.24 (1-2018). Ч.1. Кам'янець-Подільський, 2018. С.265–271.

8. Старокожко О. М. Траєкторія компетентнісної парадигми в освітньому просторі України. *Вісник Черкаського університету*. 2017. № 11 С.114–121.

9. Старокожко О. М. Траєкторія провідницької парадигми в освітньому просторі України. *Наукові зписки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки : зб.наук.пр.* Бердянськ : БДПУ, 2019. Вип.1. С.100–109.

10. Starokozhko O.N., Kryzhko V.V., Zhygryt V. I. The transversal character of polyparadigmatic educational space. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2020. №3. С.191–197 ([Скопус](#)) URL: http://nvngu.in.ua/jdownloads/pdf/2020/03/03_2020_Starokozhko.pdf

11. Фуллан М. Сили змін: продовження. Львів : Літопис, 2001. 162 с.

12. Чєпа М.Л. А. Парадигмальні зміни основ загальної психології у синергетичному контексті : монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 186 с.

13. Чернуха Н. М., Желанова В. В. Реалізація поліпарадигмальної методології у сучасній вищій освіті. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2014. Вип. 3-4. С. 17-22.

14. Starokogko Olga. The mechanism of using the principle of polyparadigmality in the reflexive management of an educational institution. *American Journal of Education*. No4 (2), (August). Volume 124. The University of Chicago press, 2018. P.925-930

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnist-uvishchikhnnavchalnikhzakladakh/4688> – Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах.

2. <https://sqe.gov.ua/uk-ua/> — Державна служба якості освіти України;

3. <https://www.liga.net/> — інформаційно-довідкова система з нормативно-правової інформації.

4. <http://www.nbuv.gov.ua/> — Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського публікації з питань структури і організації державного управління.

5. <http://adaptive.org.ua/> -- Школа адаптивного управління.

6. http://www.osvita.org.ua/pravo/law_05/. - Закон України «Про вищу освіту».